

Przedmiotowy System Oceniania z religii dla klasy siódmej szkoły podstawowej

Przedmiotowy System Oceniania z religii został opracowany na podstawie „Programu nauczania religii w klasach V–VIII szkoły podstawowej – katecheza mistagogiczna wprowadzająca w historię zbawienia *Bóg jest wśród nas*”, zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski.

Przedmiotowy System Oceniania z religii jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania oraz promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 373).

Na Przedmiotowy System Oceniania z religii składają się:

1. Cele oceniania.
2. Zasady oceniania.
3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie.
4. Sposoby dostosowania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania bieżących osiągnięć uczniów.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele oceniania

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspieranie rozwoju ucznia przez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych przewidzianych w programie nauczania.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczenie uczniom, rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, osiągnięciach oraz trudnościach ucznia.
5. Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się, kształtowanie odpowiedzialności za proces uczenia się.
6. Zainteresowanie uczniów przesłaniem Bożym.
7. Pomoc w otwarciu się na Boga w modlitwie i w życiu codziennym.
8. Pogłębienie przeżywania roku liturgicznego i sakramentów.
9. Pomoc w odkrywaniu zadań w Kościele, rodzinie, grupie szkolnej.

Ad. 2. Zasady oceniania

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy wynikających z realizowanego programu nauczania, o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Oceny bieżące wyrażone są w stopniach w skali 1–6.
5. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum trzy oceny bieżące (lub wg *Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania*).
6. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
7. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
8. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe. Kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiedziane przez katechetę. Sprawdzian jest udokumentowany wcześniejszym wpisem w dzienniku. Sprawdzane i poprawione prace nauczyciel winien oddać w ciągu dwóch tygodni. Wszystkie prace pisemne uczniów są przechowywane do końca roku szkolnego.

9. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia i noszenia zeszytu (ćwiczeń) i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
10. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe – jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien napisać sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
11. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
12. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
13. Zgodnie z *Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania* i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. *szczęśliwy numer* i inne formy przyjęte w danej szkole). Nie dotyczy to jednak zapowiadzianych sprawdzianów.
14. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, przysługuje mu prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
15. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa *Wewnątrzszkolny System Oceniania*.
16. Na siedem dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
17. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z *Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania*.

Ad. 3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

1. Wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania:

- Formy ustne: odpowiedzi ustne, opowiadania odtwórcze i twórcze, dialog.
- Formy pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, zadania domowe, ćwiczenia wykonane na lekcji.
- Poprawne stosowanie podstawowych pojęć religijnych.
- Rozumienie znaczenia poznanych zagadnień i zastosowanie ich w praktyce.
- Łączenie elementów wiedzy z życiem.

2. Aktywność na lekcji:

- Zainteresowanie tematem katechezy.
- Kreatywność, inicjatywa.
- Pilność, samodyscyplina.
- Współpraca w zespole.

3. Przygotowanie do katechezy, prowadzenie zeszytu:

- Staranne i estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

4. Praca domowa:

- Stopień i poprawność zrozumienia i wykonania zadania.
- Samodzielność w wykonaniu zadania.

5. Aktywność dodatkowa, pozalekcyjna:

- Udział w konkursach religijnych (szkolnych i pozaszkolnych).
- Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymuje ocenę celującą.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny) na etapie dekanalnym, diecezjalnym czy ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną.
- Wykonywanie pomocy dydaktycznych, realizacja projektów szkolnych.
- Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy (aktywny udział w formacji i służbie na rzecz wspólnoty kościelnej, parafialnej, wolontariacie, potwierdzony

pisemnie przez organ prowadzący oraz zaprezentowanie tej działalności na forum klasy lub grupy szkolnej)

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadomienie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami *Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania*.

Ad. 4. Sposoby dostosowania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczne. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
 - błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
 - uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
3. W przypadku dysleksji:
 - wydłużanie czasu pracy.
 - ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.
4. Uczeń z upośledzeniem w stopniu lekkim
 - pomoc w pracy nad spójnością wypowiedzi, prowadzenia rozmowy
 - zastosowanie pewnych ułatwień, np. inscenizacji, filmów, prezentacji
 - docenianie wkładu pracy, zaangażowania, samodzielności, motywacji do pracy, systematyczności, postępów w miarę indywidualnych możliwości
5. Uczeń słabowidzący
 - zapewnienie właściwego miejsca w klasie, oświetlenia i widoczności
 - udostępnienie tekstów w wersji powiększonej
 - podawanie pomocy np. różańca, krzyża, Biblii do ręki
 - wydłużenie czasu na wykonanie określonych zadań
 - upewnianie się co uczeń widzi w celu uzupełnienia słownego przekazywanych treści np. z podręcznika, prezentacji
 - uwzględnienie trudności, dyskomfortu związanego z publicznym wystąpieniem np. na jasełkach
6. Uczeń słabosłyszący
 - zajmowanie przez ucznia miejsca w klasie w niedalekiej odległości od źródła dźwięku, filmu, prezentacji
 - stosowanie wzmocnienia w postaci pochwały drobnych postępów
 - wydłużenie czasu pracy
 - pisemne przekazywanie instrukcji dotyczącej zadania do wykonania
 - uwzględnienie trudności związanych z publicznym występem i koniecznością zapamiętania dłuższego tekstu mówionego czy śpiewanego np. modlitwy, czy apele okolicznościowe
7. Uczeń z niepełnosprawnością ruchową i afazją
 - dzielenie materiału na mniejsze partie
 - podawanie jasno sprecyzowanych instrukcji przy jednoczesnym sprawdzaniu stopnia ich zrozumienia
 - w miarę możliwości prezentowanie materiału na konkretnych przykładach
 - wydłużenie czasu na udzielanie odpowiedzi ustnej i pisemnej

- skupianie uwagi ucznia na tym, co w danej chwili uważamy za najważniejsze-zaznaczanie fragmentu, podkreślanie kolorem, akcentowanie przy pomocy słów (uwaga, ważne)

8. Uczeń z autyzmem

- wyznaczenie konkretnego celu i dzielenie zadań na mniejsze etapy
- pomaganie w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności
- wydawanie precyzyjnych, jasnych poleceń na lekcji oraz dotyczących pracy domowej
- zadawanie małych partii materiału
- przypominanie o regułach

9. Uczeń z zespołem Aspergera

- zachowywanie schematu pracy na lekcjach i stałości działań (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć)
- w miarę możliwości eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych)
- zwrócenie uwagi na możliwą nadwrażliwość ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie reagowanie np. nadwrażliwość słuchowa - zniżanie tonu głosu podczas rozmowy
- dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych potrzeb ucznia
- popieranie informacji słownych tekstem pisanym, obrazem
- przedstawianie nowych pojęć w sposób możliwie najbardziej konkretny
- kreatywne wykorzystywanie zainteresowań ucznia
- wspomaganie rozwoju umiejętności komunikacyjnych
- wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole
- wspieranie i umożliwianie kontaktów społecznych

10. Uczeń z zaburzeniami zachowania, nadpobudliwością psychoruchową oraz zaburzeniami koncentracji uwagi

- przydzielanie zadań uwzględniających możliwości i predyspozycje ucznia
- skracanie zadań, dzielenie ich na części, stosowanie powtórzeń
- utrzymywanie częste kontaktu wzrokowego
- stwarzanie możliwości odreagowania napięć poprzez umożliwienie ekspresji ruchowej, słownej, plastycznej
- zajmowanie przez ucznia miejsca w klasie w niedalekiej odległości od prowadzącego zajęcia, w celu zacieśnienia współpracy
- przypominanie o regułach, przypominanie o samokontroli i sprawdzaniu
- stosowanie wzmocnienia w postaci pochwały drobnych postępów

11. Uczeń zdolny

- indywidualizacja procesu dydaktycznego podczas zajęć edukacyjnych poprzez poszerzenie i wzbogacenie treści nauczania
- przydzielanie trudniejszych zadań
- przygotowywanie ucznia do konkursów szkolnych i pozaszkolnych
- promowanie ucznia i jego osiągnięć w szkole i poza nią

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania osiągnięć uczniów

I. PODSTAWOWE:

Na ocenę celującą uczeń:

- Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- Posiada wiedzę i umiejętności, które są efektem samodzielnej pracy oraz wynikają z indywidualnych zainteresowań; uczeń potrafi je zaprezentować.
- Jest bardzo aktywny na lekcji.
- Wykonuje zadane prace i ćwiczenia; przynosi niezbędne pomoce.
- Prowadzi na bieżąco ćwiczenia (zeszyt).

- Dzieli się z innymi swoją wiedzą, angażuje się w prace wolontaryjne, na rzecz wspólnoty parafialnej.
- Osiąga sukcesy w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Posiada pełny zakres wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania.
- Sprawnie posługuje się nabytymi umiejętnościami; jest zawsze przygotowany i bardzo aktywny na lekcji.
- Posiada i starannie prowadzi zeszyt.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Angażuje się w życie religijne szkoły: w przygotowanie jasełek, misteriów religijnych, rekolekcji.
- Bierze aktywny udział w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych.
- Odnosi się z szacunkiem do innych.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Opanował większość wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania i potrafi je poprawnie zaprezentować.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt; jest zawsze przygotowany do katechezy.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Wykonuje systematycznie i samodzielnie zadane prace i ćwiczenia.
- Posiada umiejętności pozwalające na samodzielne wykorzystanie zdobytej wiedzy; jest aktywny na lekcji.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Posiada wiedzę i umiejętności niezbędne na danym etapie nauki i pozwalające na rozumienie podstawowych zagadnień.
- Potrafi wyrywkowo stosować wiedzę; proste zagadnienia przedstawia przy pomocy nauczyciela; ma braki w wiadomościach.
- Uzupełnia na bieżąco ćwiczenia (zeszyt).
- Wykonuje niesystematycznie zadane prace i sporadycznie zapomina przynieść niezbędne pomoce.
- Nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Posiada minimalną wiedzę i umiejętności przewidziane w programie nauczania.
- Posiada braki w wiedzy i umiejętnościach religijnych, które nie uniemożliwiają mu czynienia postępów w ciągu dalszej nauki.
- Prowadzi zeszyt, w którym są braki.
- Zadania wykonuje sporadycznie.
- Rzadko włącza się w pracę grupy.
- Proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności, wykonuje przy pomocy nauczyciela.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą niezbędnych do opanowania podstawowych umiejętności.
- Nie prowadzi zeszytu, ćwiczeń, ani nie wykonuje zadawanych prac.
- Odmawia wszelkiej współpracy.

SZCZEGÓŁOWE:

Na ocenę celującą uczeń:

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym
- Biegle posługuje się zdobytą wiedzą
- Uzupełnia zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę literatury religijnej

- Zajmuje wysokie miejsca w organizowanych konkursach religijnych
- Wykonuje dodatkowe (ponadprogramowe) prace (prezentacje, referaty, albumy itp. po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem), jest wolontariuszem lub działa na rzecz wspólnoty parafialnej(potwierdzenie pisemne przez opiekuna, osobę odpowiedzialną)

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Posiada uzupełniony zeszyt
- Potrafi scharakteryzować patrona roku
- Zna i omawia poszczególne okresy roku liturgicznego oraz najważniejsze Święta i Uroczystości przewidziane w programie
- Wyjaśnia, czym jest i czym się charakteryzuje miłość w ujęciu chrześcijańskim
- Potrafi omówić sakrament małżeństwa i wytłumaczyć konsekwencje płynące z sakramentu małżeństwa
- Wyjaśnia istotę płciowości człowieka jako dar i wyzwanie
- Przedstawia wszystkie elementy związane z funkcjonowaniem rodziny chrześcijańskiej (cele, zadania, problemy, odpowiedzialność)
- Wyczerpująco przedstawia zagadnienia związane z Kościołem (początki, cel, cechy, struktura Kościoła, formy działania i zaangażowania, liturgia, postawy i gesty liturgiczne)
- Ukazuje i uzasadnia prawdę, że Sakramenty są skutecznym działaniem Chrystusa w Kościele
- Dokładnie omawia zagadnienia związane z historią Kościoła

Na ocenę dobrą uczeń:

- Posiada uzupełniony zeszyt
- Potrafi scharakteryzować patrona roku
- Zna główne okresy roku liturgicznego oraz najważniejsze Święta i Uroczystości przewidziane w programie
- Wie, czym jest i czym się charakteryzuje miłość w ujęciu chrześcijańskim
- Wyjaśnia najważniejsze kwestie związane z sakramentem małżeństwa
- Potrafi omówić podstawowe zagadnienia związane z funkcjonowaniem rodziny chrześcijańskiej
- Przedstawia najważniejsze zagadnienia związane z Kościołem
- Ukazuje prawdę, że Sakramenty są skutecznym działaniem Chrystusa w Kościele
- Zna zagadnienia związane z historią Kościoła

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Posiada uzupełniony zeszyt
- Zna patrona roku
- Rozumie istotę roku liturgicznego; potrafi wymienić najważniejsze Święta i Uroczystości
- Rozumie, czym miłość w ujęciu chrześcijańskim różni się od fałszywych obrazów miłości
- Zna podstawowe kwestie związane z sakramentem małżeństwa (czystość, nierozzerwalność, prokreacja, wychowywanie dzieci, radzenie z problemami i cierpieniem)
- Zna podstawowe pojęcia związane z Kościołem
- Wie, że Sakramenty są skutecznym działaniem Chrystusa w Kościele
- Zna patronów Polski i zna podstawowe fakty związane z historią Kościoła

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Posiada uzupełniony zeszyt
- Wie, co to jest Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc, Zesłanie Ducha Świętego, Wniebowstąpienie

- Wie, dlaczego miłość w ujęciu chrześcijańskim różni się od fałszywych obrazów miłości
- Wie, dlaczego ważna jest czystość przedmałżeńska; wie, jakie znaczenie ma sakrament małżeństwa i co się z nim wiąże
- Rozumie, czym jest Kościół
- Wie, że Sakramenty są skutecznym działaniem Chrystusa w Kościele

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą

Ad. 6. Poprawa oceny

- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej lub kartkówki uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w *Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania*.